

Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy (OPI PIB) opublikował najnowszą edycję raportu „Nauka w Polsce 2024”, który prezentuje szczegółowy obraz krajowego systemu szkolnictwa wyższego i nauki (SWiN). Dokument powstał na zlecenie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego i zawiera dane dotyczące funkcjonowania uczelni, instytutów badawczych, zatrudnienia badaczy, a także międzynarodowej współpracy oraz ochrony własności intelektualnej.

Raport obejmuje dane za 2023 rok oraz – tam, gdzie to było możliwe – także dane za rok 2024. Analiza uwzględnia również porównania z poprzednimi latami oraz kontekst międzynarodowy, co umożliwia ocenę pozycji polskiej nauki na tle trendów europejskich i światowych.

System szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce w 2023 roku tworzyło 346 podmiotów. Wśród nich znajdowało się 135 uczelni akademickich (103 publiczne i 32 niepubliczne), 70 instytutów badawczych, 69 instytutów Polskiej Akademii Nauk (PAN), 22 instytuty Sieci Badawczej Łukasiewicz oraz 50 instytucji sklasyfikowanych jako „inne”. Najwięcej z nich – aż 144 – miało siedzibę w województwie mazowieckim, co stanowiło 42% całego systemu SWiN.

Zatrudnienie w sektorze naukowym opiera się w dużej mierze na badaczach. W 2023 roku stanowili oni 67% wszystkich pracowników zatrudnionych w podmiotach SWiN. Największy udział badaczy odnotowano w instytutach PAN i uczelniach publicznych o profilu akademickim – około 70%.

Zdecydowana większość badaczy (82% w przeliczeniu na pełne etaty) pracowała na uczelniach publicznych, blisko 7% w instytutach PAN, a po ok. 5% w instytutach badawczych i uczelniach niepublicznych.

Pod względem dyscyplin badawczych dominowały nauki inżynieryjno-techniczne oraz nauki społeczne, w których zatrudnionych było po 22% wszystkich badaczy. Kolejne miejsca zajmowały nauki ścisłe i przyrodnicze (17%) oraz nauki medyczne i nauki o zdrowiu (16%).

Struktura zatrudnienia w nauce wciąż wykazuje istotne różnice ze względu na płeć. Kobiety stanowiły 46% wszystkich badaczy – bez zmian względem roku 2022. W największym stopniu były obecne w naukach medycznych, rolniczych i społecznych, natomiast wyraźna przewaga mężczyzn występowała w naukach inżynieryjno-technicznych. Proporcje płci zmieniały się również na kolejnych etapach kariery naukowej – kobiety dominowały wśród osób ze stopniem doktora, ale stanowiły już tylko 30% wśród profesorów.

Raport pokazuje także rosnące zainteresowanie Polską jako miejscem pracy dla zagranicznych badaczy. W latach 2019–2023 ich liczba wzrosła z 1,5 tys. do 2,4 tys., co stanowiło 3,3% ogółu badaczy w kraju. Najwięcej z nich pochodziło z Ukrainy (22%) i Indii (10%). Dwie trzecie obcokrajowców zatrudnionych było na uczelniach publicznych, a największa ich koncentracja występowała w województwie mazowieckim.

Istotną część raportu poświęcono kwestiom własności intelektualnej. W latach 2019–2023 Urząd Patentowy RP udzielił podmiotom krajowym łącznie ponad 12,6 tys. patentów. W 2023 roku nastąpił przełomowy wzrost liczby zgłoszeń wynalazków – o 22% w stosunku do roku poprzedniego – oraz wzrost liczby zgłoszeń wzorów użytkowych (o 10%). Najwięcej patentów uzyskały uczelnie (1 015) oraz podmioty gospodarcze (801). W klasyfikacji regionalnej dominowały województwa mazowieckie, śląskie i małopolskie.

Polska nauka w liczbach - kluczowe dane i trendy

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: czwartek, 19, czerwiec 2025 10:31

Katarzyna Sekuła

Odsłony: 1218

Największą liczbą przyznanych patentów i praw ochronnych mogły pochwalić się m.in. Politechnika Lubelska (135), Politechnika Śląska (87) oraz Politechniki Łódzka i Poznańska (odpowiednio 72 i 71).

Raport „Nauka w Polsce 2024” opracowany został przez zespół analityków i analityczek OPI PIB i jest dostępny bezpłatnie na portalu RAD-on. Dokument stanowi cenne źródło informacji dla decydentów politycznych, instytucji naukowych, środowiska akademickiego i wszystkich zainteresowanych rozwojem nauki w Polsce.

Źródło: IP